

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส การดำเนินการวิจัยมีดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จำนวน 15 คน ครูแนะแนวการศึกษา จำนวน 15 คน ครูสอนวิชาอาชีพ ท้องถิ่นทั้งหมดที่สอนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 36 คน รวมเป็นประชากรจำนวน 81 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนที่เลือกเรียนรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ที่โรงเรียนเปิดสอนเป็นวิชาเลือก คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ลุ่มตามกลุ่ม (cluster sampling) ในแต่ละหมวดวิชา รวม 6 หมวดวิชา มาเป็นจำนวนอย่างต่ำร้อยละ 25 ของแต่ละหมวดวิชา (ประกอบกรณีสุด 2528: 8) ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 ได้จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น รวมทั้งสิ้นจำนวน 159 คน แยกเป็นหมวดวิชาเกษตรกรรม 29 คน

หมวดวิชาคหกรรม 40 คน หมวดวิชาช่างอุตสาหกรรม 57 คน หมวดวิชาศิลปหัตถกรรม 33 คน สำหรับหมวดวิชาพาณิชยกรรม และหมวดวิชาดนตรีและนาฏกรรม ไม่มีรายวิชาใดเปิดสอน จึงไม่มีจำนวนนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน ได้จากวิธีสุ่มตามกลุ่มของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมวดวิชาอย่างต่ำ ร้อยละ 10 ของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) โดยสุ่มตามกลุ่มทั้งหมดได้ผู้ปกครองจำนวน 64 คน แยกเป็นหมวดวิชาเกษตรกรรม 11 คน หมวดวิชาคหกรรม 15 คน หมวดวิชาช่างอุตสาหกรรม 27 คน และหมวดวิชาศิลปหัตถกรรม 11 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างประจำกรจำนวน 223 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเพื่อการวิจัยนั้นผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามรวมทั้งหมดจำนวน 5 ฉบับคือ

- ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูแนะแนวการศึกษา
- ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูสอนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม)
- ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม)
- ฉบับที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนวิชาอาชีพท้องถิ่น

แบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ แต่ละฉบับจะมี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนวการศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ ซึ่งจะถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การเป็นครู การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางหลักสูตรวิชาอาชีพ ฉบับของนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพท้องถิ่นจะถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ชั้นที่กำลังศึกษา รายวิชาที่เลือกเรียน เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาอาชีพท้องถิ่น ส่วนของผู้ปกครองจะถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ลักษณะอาชีพหลัก และอาชีพรอง

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบเติมคำ แบบประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

ฉบับที่ 1 ถามผู้บริหารเกี่ยวกับการเตรียมการ การปฏิบัติการ การตรวจสอบ การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานและปัญหาที่พบ ด้านนโยบายและการวางแผนการจัดวิชาอาชีพท้องถิ่น หลักสูตร และเกณฑ์การเปิดสอนวิชาอาชีพท้องถิ่น การประเมินผลโครงการ

ฉบับที่ 2 ถามครูแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมการ ด้านการแนะแนว การศึกษาและอาชีพ การปฏิบัติการหรือดำเนินการจัดการแนะแนว การตรวจสอบ การแก้ไขปรับปรุงปัญหาในด้านการจัดแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ฉบับที่ 3 ถามครูสอนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับการเตรียมการ การปฏิบัติการ การตรวจสอบและสนับสนุน การปรับปรุงแก้ไข กำหนดเป็นมาตรฐาน และปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพ การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลวิชาอาชีพท้องถิ่น

ฉบับที่ 4 ถามนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับการปฏิบัติการด้านหลักสูตร ด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล คำถามเป็นแบบประมาณค่า

ฉบับที่ 5 ถามผู้ปกครองนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) คำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ เป็นคำถามเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ภายในท้องถิ่นมีประเด็นหลักเกี่ยวกับ การศึกษาอบรม เจตคติต่อการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อม ภายในชุมชน ปัญหาการประกอบอาชีพ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ ตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 รวมทั้งเอกสาร ตำรา บทความเกี่ยวกับหลักการวิชาอาชีพ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดวิชาอาชีพ นโยบายกรมสามัญศึกษาด้านวิชาอาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี ครูแนะแนวการศึกษาโรงเรียนวุฒิชัยศึกษา อำเภอ ปานาเระ จังหวัดปัตตานี ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 2 ซึ่งรับผิดชอบงานแนะแนวการศึกษา และอาชีพ ครูสอนวิชาอาชีพท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.3 สร้างแบบสอบถามโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่านช่วยพิจารณาแก้ไข

1.5 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยพิจารณาแก้ไขมาปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์

1.6 นำแบบสอบถามทั้ง 5 ชุดไปทดลองใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาอาชีพ ท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ที่โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เพื่อดูปัญหาในการตอบ นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

1.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรและ กลุ่มตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีหนังสือราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึง ศึกษานิเทศ เขตการศึกษา 2 และได้รับความอนุเคราะห์จากศึกษานิเทศ เขตการศึกษา 2 โดยมีหนังสือราชการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สยามศึกษา เขตการศึกษา 2 จำนวน 15 โรงเรียน โดยผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออก เป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรภายในโรงเรียน ผู้วิจัยได้จัดสร้าง แบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ และฝากศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 2 ที่ไปเยี่ยมนิเทศโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส หลังจากนั้นอีก 2 สัปดาห์ จึงตามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพ
ท้องถิ่นตามรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยไปสัมภาษณ์ตอนที่ไปเก็บรวบรวมข้อมูล
จากโรงเรียน โดยขอให้ครูผู้สอนวิชาอาชีพท้องถิ่นและหรือนักเรียน เป็นผู้นำไปพบปะกับผู้ปกครอง
นักเรียน

รายละเอียดการส่งแบบรับคืนแบบสอบถามจากโรงเรียน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	30	28	93.33
ครูแนะแนวการศึกษา	15	14	93.33
ครูสอนวิชาอาชีพท้องถิ่น	36	35	97.22
นักเรียน	159	159	100.00
ผู้ปกครอง	64	64	100.00
รวม	304	300	98.68

จากตารางที่ 1 แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 304 ฉบับ ได้รับกลับคืน 300 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 98.68 ของแบบสอบถามทั้งหมด แยกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 28 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 93.33 แบบสอบถามครูแนะแนว 14 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33 แบบสอบถาม
ครูสอนวิชาอาชีพท้องถิ่น 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.22 แบบสอบถามนักเรียน 159 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 100.00 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน 64 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา ซึ่งมีความสมบูรณ์ทั้งหมดนำไปวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความถี่เป็นรายข้อของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว การศึกษา ครูสอนวิชาอาชีพท้องถิ่น นักเรียนและผู้ปกครองโดยหาค่าสถิติเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเล่นอเป็นตารางพร้อมกับบรรยายประกอบตาราง

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการสัตรีวิชาอาชีพท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเล่นอเป็นตารางพร้อมกับบรรยายประกอบตาราง มีเฉพาะข้อมูลนักเรียนวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เฉพาะแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้คะแนนรายข้อเป็น 6 ระดับ ดังนี้

แบบสอบถามนักเรียน แบ่งเป็น 2 สภาพการณ์ คือ

ก. สภาพที่เป็นจริงในโรงเรียน ให้นักเรียนคะแนนดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	หรือ	เหมาะสมมากที่สุด	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 5
ปฏิบัติมาก	หรือ	เหมาะสมมาก	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 4
ปฏิบัติปานกลาง	หรือ	เหมาะสมปานกลาง	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 3
ปฏิบัติน้อย	หรือ	เหมาะสมน้อย	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	หรือ	เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 1
ไม่ปฏิบัติ	หรือ	ไม่เหมาะสม	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 0

ข. สภาพที่ต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนคะแนนดังนี้

ต้องการมากที่สุด	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 5
ต้องการมาก	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 4
ต้องการปานกลาง	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 3
ต้องการน้อย	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 2
ต้องการน้อยที่สุด	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 1
ไม่มีความต้องการ	ให้นักเรียนคะแนนเท่ากับ 0

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย อาศัยแนวของ .เบสท์ (Best) ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด เหมาะสมมากที่สุด หรือ
		ต้องการมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ปฏิบัติมาก เหมาะสมมาก หรือ
		ต้องการมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง เหมาะสมปานกลาง หรือ
		ต้องการปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย เหมาะสมน้อย หรือ
		ต้องการน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด เหมาะสมน้อยที่สุด หรือ
		ต้องการน้อยที่สุด
0.00 - 0.99	หมายถึง	ไม่ปฏิบัติ ไม่เหมาะสม หรือไม่ต้องการ

เบสท์ (John W. Best 1970: 175)

ตอนที่ 3 ข้อมูลของปัญหาเกี่ยวกับการจัดวิชาอาชีพท้องถิ่น วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ เป็นรายข้อ รวมทั้งข้อ เสนอแนะและแนวทางแก้ไข

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กระณัฐ 2525: 27-28)

สูตรคำนวณหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} = คือ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ

x = คือ คะแนนที่กำหนดตามสเกล 5, 4, 3, 2, 1, 0

f = คือ จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อ

N = คือ จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

(ประคอง กระณัฐ 2528: 69)

สูตรคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ประกอบ กระดาษ 2520: 51)

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย